

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 15Co/148/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1318207826
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 12. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Silvia Walterová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2023:1318207826.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Silvie Walterovej a členov senátu JUDr. Evy Mészárosovej a Mgr. Zuty leimbergerovej, v právnej veci žalobkyne: E. S. I. T. T. Z. R. Á. , F. C. XX. Z. XXXX, Q. H. T., F. Č.. XXX/XX, zastúpená: JUDr. Igor Kovačik, advokát, Bratislava, Panenská 7, proti žalovanému: Slovenská republika, v mene ktorej koná Ministerstvo dopravy Slovenskej republiky, IČO: 30 416 094, Bratislava, Námestie slobody č. 6, o náhradu škody, na odvolanie žalobkyne proti rozsudku Mestského súdu Bratislava IV (vo vo veci Okresného súdu Bratislava III) zo dňa 23. mája 2022, č.k. 12 C 147/2018-242, takto

rozhodol:

I. Rozsudok Mestského súdu Bratislava IV (vo vo veci Okresného súdu Bratislava III) zo dňa 23. mája 2022, č.k. 12 C 147/2018-242, **p o t v r d z u j e**.

II. Žalovanému **p r i z n á v a** nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie rozsudkom zo dňa 23.5.2022, č.k. 12 C 147/2018-242, I. žalobu zamietol; II. žalovanému nepriznal náhradu trov konania. Vychádzal zo žaloby doručenej súdu dňa 13.12.2018, ktorou sa žalobkyňa domáhala uloženia povinnosti žalovanému zaplatiť jej sumu 949,- € s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 949,- € od 16.11.2018 až do zaplatenia z titulu náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci. Žalobkyňa žalobu odôvodnila tým, že rozhodnutím Okresného úradu Bratislava, odboru výstavby a bytovej politiky zo dňa 10.1.2017, jej boli trvalo vyvlastnené pozemky v prospech Národnej diaľničnej spoločnosti, a.s., ktoré rozhodnutie považuje za nezákonné, pretože na jej odvolanie bolo zrušené Ministerstvom dopravy a výstavby Slovenskej republiky ako príslušným odvolacím orgánom. Po vrátení veci na ďalšie konanie Okresný úrad Bratislava vydal v poradí druhé rozhodnutie zo dňa 2.8.2017, ktorým z dôvodu späťvzatia návrhu na vyvlastnenie podaného zo strany Národnej diaľničnej spoločnosti, a.s., vyvlastňovacie konanie zastavil. Okresný úrad Bratislava avšak v tomto rozhodnutí nerozhodol o trovách správneho (vyvlastňovacieho) konania, preto podala proti nemu podnet na jeho preskúmanie mimo odvolacieho konania. Na základe tohto podnetu bolo napadnuté rozhodnutie Okresného úradu Bratislava, o zastavení vyvlastňovacieho konania, zrušené rozhodnutím Ministerstva dopravy a výstavby Slovenskej republiky zo dňa 27.11.2017 a z tohto dôvodu považuje aj toto v poradí druhé rozhodnutie Okresného úradu Bratislava za nezákonné. V súvislosti s vyvlastňovacím konaním jej vznikli: a/ náklady spojené s vypracovaním znaleckých posudkov č. 21/2016 a č. 22/2016 zo dňa 20.5.2016 a ich dodatkov zo dňa 23.1.2017, v súhrnnej výške 355,- €; b/ trovy právneho zastúpenia spočívajúce v deviatich úkonoch právnej služby, ktoré jej právny zástupca (advokát) vo vyvlastňovacom konaní vykonal, išlo o (i) prevzatie a prípravu zastúpenia vrátane prvej porady zo dňa 16.5.2016, (ii) písomné podanie protistrane týkajúce sa veci samej - žiadosť o uzavretie kúpnej zmluvy zo dňa 23.5.2016, (iii) podanie námietok proti vyvlastneniu zo dňa 30.5.2016, (iv) účasť na ústnom pojednávaní dňa 1.6.2016, (v) podanie žiadosti o odstránenie

prieťahov v správnom konaní zo dňa 30.9.2016, (vi) podanie podnetu na Krajskú prokuratúru v Bratislave na prešetrenie zákonnosti postupu orgánu verejnej správy - okresného úradu zo dňa 10.12.2016, (vii) podanie odvolania proti v poradí prvému rozhodnutiu Okresného úradu Bratislava zo dňa 25.1.2017, (viii) vyjadrenie súhlasu so späťvzatím návrhu na vyvlastnenie zo dňa 16.6.2017 a (ix) podanie podnetu na preskúmanie v poradí druhého rozhodnutia Okresného úradu Bratislava mimo odvolacieho konania zo dňa 4.9.2017. Za každý z týchto úkonov právnej služby jej vznikli výdavky na tarifnú odmenu advokáta vo výške 66,- €, t.j. spolu vo výške 594,- €. Ďalej konštatovala, že Okresný úrad Bratislava v rozhodnutí o zastavení vyvlastňovacieho konania opomenul rozhodnúť o týchto trovách konania, ktoré jej, ako tvrdí, dôvodne a preukázateľne vznikli a na náhradu ktorých má nárok, pretože každému patrí ústavou garantované právo na právnu pomoc v konaní pred štátnymi orgánmi. V dôsledku nesprávneho v poradí prvého vydaného meritórneho rozhodnutia okresného úradu a následne v dôsledku nerozhodnutia o náhrade trov správneho (vyvlastňovacieho) konania v poradí druhom vydanom rozhodnutí o zastavení vyvlastňovacieho konania, ktoré boli nadriadeným orgánom v odvolacom konaní a v konaní o preskúmanie rozhodnutia mimo odvolacieho konania ako nezákonné zrušené, vznikla jej škoda v celkovej výške 949,- € (355,- € + 594,- €). Podľa nej je v konaní daná aj príčinná súvislosť medzi oboma vydanými nezákonnými rozhodnutiami okresného úradu a vznikom škody spočívajúcej vo vynaložených nákladoch na znalečné a trovy právneho zastúpenia advokátom, pretože ak by okresný úrad postupoval správne a mal snahu vo vyvlastňovacom konaní zistiť skutočný stav vecí, vrátane skutočnej trhovej hodnoty vyvlastňovaných pozemkov (ktorá bola ňou predloženým znaleckým posudkom preukazovaná vo výške 67,28 €/m², namiesto výšky 4,25 €/m² preukazovanej znaleckým posudkom zabezpečeným Národnou diaľničnou spoločnosťou, a.s.), nebol by dôvod, aby sa nechala zastúpiť advokátom a uhrádzala s tým spojené trovy právneho zastúpenia a náklady spojené s vypracovaním znaleckých posudkov. Bez nezákonných rozhodnutí okresného úradu by jej teda žiadna škoda nebola nastala. Z tohto dôvodu sa ako poškodená domáhala postupom podľa zákona č. 514/2003 Z.z. náhrady škody z titulu nezákonného rozhodnutia orgánu verejnej moci (okresného úradu), za ktorú zodpovedá štát, avšak Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky ako orgán oprávnený konať v mene štátu jej dňa 16.11.2018 oznámilo, že jej nárok na náhradu škody neuspokojí.

2. Vo veci vykonal súd prvej inštancie dokazovanie oboznámením sa s predloženými listinnými dôkazmi a zistil na základe vykonaných dôkazov nasledovný skutkový stav. Okresný úrad Bratislava, odbor výstavby a bytovej politiky rozhodnutím zo dňa 10.1.2017, č. OU-BA-OVBP2-2017/4359/GRJ, vyvlastnil vo výroku špecifikované pozemky žalobkyne v prospech navrhovateľa vyvlastnenia Národnej diaľničnej spoločnosti, a.s., za náhradu vo výške 11.613,36 €. Proti tomuto rozhodnutiu podala žalobkyňa odvolanie dňa 25.1.2017. Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky na odvolanie žalobkyne rozhodnutím zo dňa 15.5.2017, č. 14641/2017/SV/27271, zrušilo napadnuté rozhodnutie okresného úradu zo dňa 10.1.2017 a vec mu vrátilo na nové prejednanie a rozhodnutie. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedlo, že neboli splnené podmienky pre vyvlastnenie špecifikovaných pozemkov z dôvodu, že navrhovateľ vyvlastnenia sa nepokúsil s vlastníkom pozemkov (žalobkyňou) vopred uzavrieť dohodu o prevode vlastníckeho práva k týmto pozemkom, čím nesplnil jednu zo zákonných povinností smerujúcich k dosiahnutiu cieľa vyvlastnenia podľa § 110 ods. 1 Stavebného zákona. Okresný úrad splnenie tejto podmienky neskúmal a čo do tejto otázky svoje rozhodnutie riadne neodôvodnil. Okresný úrad zároveň pochybil, keď žalobkyňu nedoručil a nedal jej možnosť vyjadriť sa k znaleckému posudku č. 88/2016, na základe ktorého určil výšku náhrady za vyvlastnenie, čím došlo k odňatiu možnosti účastníka vyvlastňovacieho konania účinne obhajovať svoje práva. Následne navrhovateľ vyvlastnenia Národná diaľničná spoločnosť, a.s., vzal svoj návrh na vyvlastnenie pozemkov žalobkyne späť, žalobkyňa so späťvzatím tohto návrhu vyslovila súhlas v podaní zo dňa 16.6.2017. Okresný úrad Bratislava, odbor výstavby a bytovej politiky rozhodnutím zo dňa 2.8.2017, zastavil vyvlastňovacie konanie pre späťvzatie návrhu na začatie konania, pričom rozhodnutie iba vyznačil v spise; vydanie tohto rozhodnutia oznámil žalobkyňu listom zo dňa 4.8.2017, ktorá voči tomuto rozhodnutiu podala podnet na jeho preskúmanie mimo odvolacieho konania (zo dňa 4.9.2017). Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky v konaní o podnete žalobkyne na preskúmanie rozhodnutia mimo odvolacieho konania rozhodnutím zo dňa 27.11.2017, č. 25359/2017/SV/80117, napadnuté rozhodnutie okresného úradu zo dňa 2.8.2017, zrušilo a vec mu vrátilo na nové prejednanie a rozhodnutie. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedlo, že absencia povinnosti okresného úradu vo výroku rozhodnutia rozhodnúť o žiadosti žalobkyne o náhradu trov správneho konania spôsobuje jeho nezákonnosť, pretože bolo porušené ustanovenie § 31 ods. 2 Správneho poriadku. Okresný úrad Bratislava, odbor výstavby a bytovej politiky rozhodnutím zo dňa 30.4.2018, č. OU-BA-OVBP2-2018/14498/GRJ, zastavil konanie o návrhu na vyvlastnenie špecifikovaných pozemkov žalobkyne a nepriznal jej právo na náhradu trov konania.

Toto rozhodnutie v spojení s rozhodnutím Ministerstva dopravy a výstavby Slovenskej republiky zo dňa 6.2.2019, č. 04636/2019/SV/11501, nadobudlo právoplatnosť dňa 21.2.2019. Žalobkyňa žiadosťou zo dňa 14.6.2018 požiadala zástupkyňu žalovanej o predbežné prerokovanie jej nároku na náhradu škody spôsobenej nezákonnými rozhodnutiami okresného úradu zo dňa 10.1.2017 a dňa 2.8.2017, ktorá žiadosť bola žalovanej doručená dňa 18.6.2018. Zástupkyňa žalovanej listom zo dňa 5.11.2018 oznámila žalobkyni, že jej nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonnými rozhodnutiami neuznáva pre nesplnenie zákonných podmienok pre vznik zodpovednostného vzťahu. Znalec Ing. Z. P. štyrmi faktúrami vystavenými žalobkyni, si vyúčtoval znaleckú odmenu za vypracovanie znaleckého posudku č. 21/2016 vo výške 190,- €, znaleckého posudku č. 22/2016 vo výške 85,- €, dodatku k znaleckému posudku č. 13/2017 vo výške 40,- € a dodatku k znaleckému posudku č. 14/2017 vo výške 40,- €, t.j. v celkom v sume 355,- €, ktorú žalobkyňa dvoma platbami zo dňa 31.5.2016 a dvoma platbami zo dňa 2.2.2017 v plnom rozsahu uhradila. Žalobkyňa sa dala vo vyvlastňovacom konaní právne zastúpiť advokátom JUDr. O. P. na základe zmluvy zo 16.5.2016, ktorý ako splnomocnený advokát vykonal pre ňu spolu deväť úkonov právnej služby [špecifikovaných v bode 1.2.(b) odôvodnenia napadnutého rozsudku], za ktoré si faktúrami vyúčtoval odmenu v súhrnnej sume 594,- € bez DPH, ktorú žalobkyňa viacerými postupnými platbami v celom rozsahu uhradila.

3.1. Po právnej stránke súd prvej inštancie rozsudok odôvodnil ustanoveniami § 3 ods. 1 písm. a/, § 5 ods. 1, § 6 ods. 1, § 15 ods. 1, § 16 ods. 4, § 17 ods. 1, § 18 ods. 1, ods. 3 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, dôvodiac nedôvodnosťou žaloby. Uviedol, že podmienku predbežného prerokovania predmetného nároku žalobkyne na príslušnom orgáne v zmysle § 4 ods. 1 písm. d/ zákona č. 514/2003 Z.z., t.j. Ministerstve dopravy a výstavby Slovenskej republiky, v danom prípade považuje za splnenú. Z písomných vyjadrení oboch strán a priložených listín vyplýva, že žalobkyňa sa obrátila so žiadosťou o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody na žalovanú, ktorej bola táto žiadosť doručená dňa 18.6.2018. Žalovaný na žiadosť žalobkyne reagoval listom zo dňa 5.11.2018, v ktorom jej oznámil, že ňou uplatnený nárok v celom rozsahu neuznáva, ani ho neuspokojí. Predmetom rozhodovaného sporu je nárok na náhradu škody v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z., ktorá mala byť žalobkyni spôsobená nezákonnými rozhodnutiami Okresného úradu Bratislava zo dňa 10.1.2017 a dňa 2.8.2017, vydanými v konaní o vyvlastnení špecifikovaných pozemkov žalobkyne v prospech navrhovateľa vyvlastnenia Národnej diaľničnej spoločnosti, a.s., pričom tvrdená škoda má spočívať vo výdavkoch na znaleckú odmenu a na odmenu advokáta za právne zastúpenie, ktoré žalobkyni vznikli v uvedenom vyvlastňovacom konaní, resp. v súvislosti s ním. Poukázal na to, že za škodu vzniknutú v dôsledku nezákonného rozhodnutia orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci zodpovedá štát, pričom tejto zodpovednosti sa nemôže zbaviť. Citované ustanovenia teda zakladajú objektívnu zodpovednosť štátu (t.j. zodpovednosť bez ohľadu na zavinenie) a pre vznik zodpovednostného vzťahu vyžadujú súčasné splnenie troch zákonných predpokladov, a to: (i) existenciu nezákonného rozhodnutia orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci, (ii) vznik škody a (iii) príčinnú súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci a vznikom škody. Skúmal preto, či sú splnené tieto predpoklady zodpovednosti štátu vo vzťahu k žalobkyňou označenej majetkovej škode. Pod pojmom „nezákonné rozhodnutie“ sa rozumie akékoľvek rozhodnutie orgánu verejnej moci, ktoré je v rozpore s právnym poriadkom Slovenskej republiky alebo záväzkami Slovenskej republiky vyplývajúcimi z platnej medzinárodnej zmluvy, ktorou je Slovenská republika viazaná (napr. uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 M Cdo 20/2009, sp. zn. 7 Cdo 27/2011). Podmienkou pre vznik zodpovednostného vzťahu štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím sa vyžaduje zrušenie alebo zmenenie rozhodnutia orgánu verejnej moci príslušným orgánom pre jeho nezákonnosť; právoplatnosť tohto rozhodnutia a vyčerpanie riadnych opravných prostriedkov proti tomuto rozhodnutiu zo strany poškodeného. K založeniu zodpovednosti štátu za škodu (v poradí prvým) rozhodnutím Okresného úradu Bratislava, odboru výstavby a bytovej politiky zo dňa 10.1.2017, č. OU-BA-OVBP2-2017/4359/GRJ, nemohlo dôjsť, pretože nespĺňa kvalifikačné znaky nezákonného rozhodnutia v zmysle § 6 ods. 1 a ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z., nakoľko sa nikdy nestalo právoplatným. Ide o rozhodnutie vydané prvostupňovým správnym orgánom, proti ktorému bolo prípustné odvolanie ako riadny opravný prostriedok, ktorý žalobkyňa aj náležite využila. Podanie odvolania proti rozhodnutiu o vyvlastnení má podľa § 114 ods. 3 Stavebného zákona vždy odkladný (suspenzívny) účinok, čo znamená, že predmetné rozhodnutie okresného úradu v dôsledku podania včasného odvolania žalobkyňou ako účastníkom správneho (vyvlastňovacieho) konania, nemohlo nadobudnúť právoplatnosť. Pokiaľ uvedené rozhodnutie okresného úradu bolo zrušené pre jeho nesprávnosť (nezákonnosť), avšak v riadnom opravnom konaní na základe riadneho opravného prostriedku a bez toho, aby vôbec nadobudlo

právoplatnosť, k založeniu zodpovednostného vzťahu štátu (žalovaného) nemohlo dôjsť, pretože takého rozhodnutie nemožno považovať za nezákonné rozhodnutie v zmysle § 5 a § 6 zákona č. 514/2003 Z.z. Žalobkyňa preto zodpovednostný vzťah štátu, ktorý mal byť založený v dôsledku uvedeného rozhodnutia okresného úradu zo dňa 10.1.2017, vyvodzuje neopodstatnene. Prvoinštančný súd mal ďalej za to, že k založeniu zodpovednostného vzťahu štátu za škodu však nedošlo ani v poradí druhým rozhodnutím vydaným vo veci vyvlastnenia predmetných pozemkov žalobkyne, a to rozhodnutím o zastavení konania zo dňa 2.8.2017. Potom, ako Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky na odvolanie žalobkyne rozhodnutím zo dňa 15.5.2017, č. 14641/2017/SV/27271, zrušilo napadnuté rozhodnutie okresného úradu zo dňa 10.1.2017 a vec mu vrátilo na nové prejednanie a rozhodnutie, okresný úrad sa vecou znovu zaoberal. So zreteľom na následné späťvzatie návrhu na vyvlastnenie predmetných pozemkov a súhlas žalobkyne s týmto späťvzatím, Okresný úrad Bratislava, odbor výstavby a bytovej politiky rozhodol o zastavení vyvlastňovacieho konania rozhodnutím zo dňa 2.8.2017, č. OU-BA-OVBP2-2017/4359/GRJ, ktoré nadobudlo právoplatnosť v rovnaký deň (2.8.2017), keďže išlo o rozhodnutie, proti ktorému sa podľa § 30 ods. 2 v spojení s § 30 ods. 1 písm. b/ Správneho poriadku nemožno odvolať a ktoré sa iba vyznačí v spise. Žalobkyňa následne, ako jej bolo oznámené uvedené rozhodnutie okresného úradu zo dňa 2.8.2017 o zastavení vyvlastňovacieho konania, podala podnet na jeho preskúmanie mimo odvolacieho konania (t. j. mimoriadny opravný prostriedok upravený v § 65 ods. 1 Správneho poriadku). Na tento podnet žalobkyne rozhodlo Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky rozhodnutím zo dňa 27.11.2017, č. 25359/2017/SV/80117, tak, že v konaní o preskúmaní rozhodnutia mimo odvolacieho konania napadnuté rozhodnutie okresného úradu o zastavení konania zrušilo pre jeho nezákonnosť dôvodiac, že okresný úrad nerozhodol o žiadosti žalobkyne o náhradu trov vyvlastňovacieho konania. Vec sa tak opäť dostala do štádia prvostupňového konania, v ktorom mal okresný úrad povinnosť vec znovu prejednať a rozhodnúť o podanom späťvzati návrhu na vyvlastnenie a o žiadosti žalobkyne o náhradu trov konania. Okresný úrad Bratislava, odbor výstavby a bytovej politiky po zrušení jeho rozhodnutia o zastavení konania zo dňa 2.8.2017 a vrátení mu veci na ďalšie konanie, vec opätovne prejednal a rozhodol rozhodnutím zo dňa 30.4.2018, č. OU-BA-OVBP2-2018/14498/GRJ, tak, že vyvlastňovacie konanie zastavil a vyvlastňovanej (žalobkyne ako účastníkovi predmetného vyvlastňovacieho konania) nepriznal právo na náhradu trov konania. Toto rozhodnutie v spojení s rozhodnutím Ministerstva dopravy a výstavby Slovenskej republiky č. 04636/2019/SV/11501, zo dňa 6.2.2019, nadobudlo právoplatnosť podľa vyznačenej doložky právoplatnosti a vykonateľnosti dňa 21.2.2019. Súd prvej inštancie potom dospel k záveru, že nedošlo k založeniu zodpovednostného vzťahu štátu za škodu ani v poradí druhým rozhodnutím okresného úradu vydaným vo veci vyvlastnenia predmetných pozemkov žalobkyne, t.j. rozhodnutím o zastavení vyvlastňovacieho konania zo dňa 2.8.2017, ktoré sice bolo ako právoplatné rozhodnutie zrušené pre jeho nezákonnosť príslušným inštančne nadriadeným orgánom v mimoriadnom opravnom konaní z dôvodu, že okresný úrad opomenul rozhodnúť o žiadosti žalobkyne o náhradu trov vyvlastňovacieho konania, avšak nebolo preukázané, že by práve v dôsledku tohto rozhodnutia o zastavení vyvlastňovacieho konania vznikla žalobkyne tvrdená škoda spočívajúca vo vynaložených nákladoch súvisiacich s týmto konaním (trovách konania). Založenie zodpovednostného vzťahu nemal preukázané aj z dôvodu, že nešlo o rozhodnutie, ktorým sa vyvlastňovacie konanie celkom skončilo, ale po jeho zrušení okresný úrad v konaní ďalej pokračoval a v novom rozhodnutí o žiadosti žalobkyne o náhradu trov konania náležite rozhodol. V prípade rozhodnutia okresného úradu o zastavení konania zo dňa 2.8.2017 je podmienka existencie nezákonného rozhodnutia v zmysle § 5 a § 6 zákona č. 514/2003 Z.z. splnená, pretože určujúcim pre vyhodnotenie rozhodnutia orgánu verejnej moci ako nezákonného je právoplatnosť tohto rozhodnutia a skutočnosť jeho zrušenia. Vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že rozhodnutie okresného úradu zo dňa 2.8.2017, nadobudlo právoplatnosť v deň jeho vydania dňa 2.8.2017 a bolo ako nezákonné zrušené rozhodnutím nadriadeného orgánu príslušného na preskúmanie rozhodnutia mimo odvolacieho konania - Ministerstvom dopravy a výstavby Slovenskej republiky, ktoré opomenutie okresného úradu rozhodnúť o žiadosti žalobkyne o náhradu trov vyvlastňovacieho konania posúdilo ako závažnú vadu v rozhodovacej činnosti správneho orgánu, ktorá spôsobila nezákonnosť jeho rozhodnutia. Pri posudzovaní (ne)zákonnosti rozhodnutia okresného úradu o zastavení konania zo dňa 2.8.2017 je uvedeným kasačným (zrušujúcim) rozhodnutím ministerstva podľa § 6 ods. 1 druhej vety zákona č. 514/2003 Z.z. viazaný. Napriek splneniu prvého zákonného predpokladu pre vznik zodpovednostného vzťahu štátu za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci ale nezistil priamu a bezprostrednú príčinnú súvislosť (kauzálny nexus) medzi nezákonným rozhodnutím okresného úradu zo dňa 2.8.2017 a vzniknutou škodou žalobkyne v podobe účelne vynaložených trov vyvlastňovacieho konania, ktoré žalobkyňa označila za samotný základ jej pohľadávky proti štátu, nie iba za príslušenstvo

svojej pohľadávky v zmysle § 18 ods. 1 a ods. 3 zákona č. 514/2003 Z.z. V právnej teórii sa vzťah príčinnej súvislosti (kauzálny nexus) označuje priama väzba javov (objektívnych súvislostí), v rámci ktorého jeden jav (príčina) vyvoláva druhý jav (následok). O vzťah príčinnej súvislosti ide, ak je medzi nezákonným rozhodnutím a škodou vzťah príčiny a následku. Ak bola príčinou vzniku škody iná skutočnosť, zodpovednosť za škodu nenastáva. V postupnom slede javov je každá príčina niečím vyvolaná (sama je následkom niečoho) a každý ňou spôsobený následok sa stáva príčinou ďalšieho javu. Zodpovednosť však nemožno robiť závislou na neobmedzenej kauzalite. Atribútom príčinnej súvislosti je totiž „priamosť“ pôsobenia príčiny na následok, pri ktorej príčina priamo (bezprostredne) predchádza následku a vyvoláva ho. Vzťah príčiny a následku musí byť preto priamy, bezprostredný, neprerušovaný; nestačí, ak je iba sprostredkovaný. Pri zisťovaní príčinnej súvislosti treba v dôsledku toho skúmať, či v komplexe skutočností prichádzajúcich do úvahy ako (priama) príčina škody existuje skutočnosť, s ktorou zákon spája zodpovednosť za škodu (porovnaj m. m. rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 5 Cdo 126/2009). V danej veci neobstojí argumentácia žalobkyne o existencii príčinnej súvislosti spočívajúcej v tom, že „pokiaľ by [okresný úrad] postupoval v súvislosti s návrhom Národnej diaľničnej spoločnosti na vyvlastnenie pozemkov vo vlastníctve žalobkyne v súlade so zákonom, žalobkyňa by nemala dôvod dať sa právne zastúpiť advokátom a uhrádzať s tým spojené trovy právneho zastúpenia, ako ani objednať si vypracovanie znaleckého posudku a jeho aktualizáciu a uhrádzať s tým spojené trovy znaleckého.“ Z predložených listinných dôkazov vyplýva, že žalobkyňa splnomocnila advokáta na svoje zastúpenie v správnom konaní dňa 16.5.2016 a znalecké posudky si dala vypracovať už dňa 20.5.2016, čiže ešte pred vecným prejednaním veci zo strany správneho orgánu (pred konaním ústneho pojednávania na okresnom úrade dňa 1.6.2016) a vôbec pred vydaním (v poradí prvého) meritórneho rozhodnutia zo dňa 10.2.2017, ako aj následného rozhodnutia o zastavení konania zo dňa 2.8.2017, práve vo vzťahu ku ktorému súd existenciu príčinnej súvislosti skúma. Ak teda žalobkyňa tvrdila, že jej škoda v podobe vynaložených nákladov na právne zastúpenie a vypracovanie znaleckých posudkov vznikla v dôsledku nezákonného rozhodnutia zo dňa 2.8.2017, z logiky veci táto jej námietka nemôže s úspechom obstať, pretože škoda ako následok nemôže vzniknúť ešte pred vznikom samotnej príčiny, teda nemôže predchádzať samotné vydanie nezákonného rozhodnutia. Ak má byť príčinou vzniku škody nezákonné rozhodnutie zo dňa 2.8.2017, je vylúčené, aby škoda vznikla skôr ako samotný protiprávny úkon. Za takejto situácie škoda objektívne nemohla byť vyvolaná označeným nezákonným rozhodnutím. V takomto prípade ide o absolútnu neexistenciu akejkoľvek príčinnej súvislosti medzi nezákonným rozhodnutím okresného úradu zo dňa 2.8.2017 a tvrdenou škodou (spočívajúcou v nákladoch za znaleckú odmenu vynaložených dňa 31.5.2016 a dňa 2.2.2017 a v nákladoch za jednotlivé úkony právnej služby - prevzatie a príprava zastúpenia zo dňa 16.5.2016; písomné podanie adresované protistrane na uzavretie kúpnej zmluvy zo dňa 23.5.2016; podanie námietok proti vyvlastneniu zo dňa 30.5.2016; účasť na ústnom pojednávaní dňa 1.6.2016; žiadosť o odstránenie prieťahov zo dňa 30.9.2016; podnet príslušnej prokuratúry na prešetrovanie zákonnosti postupu orgánu verejnej správy zo dňa 10.11.2016; odvolanie proti prvému rozhodnutiu okresného úradu podané dňa 25.1.2017; vyjadrenie súhlasu so späťvzatím návrhu na vyvlastnenie zo dňa 16.6.2016). Prvoinštančný súd dodal, že nijako nespochybnuje právo dať sa zastúpiť v akomkoľvek konaní pred súdom alebo iným štátnym orgánom alebo orgánom verejnej správy už od začiatku konania. Toto právo je komponentom základného práva na súdnu a inú právnu ochranu, ktoré je podľa čl. 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky zaručené každému. Preto je plne opodstatnené, ak v predmetnom vyvlastňovacom konaní toto svoje právo žalobkyňa už od začiatku konania využila. Avšak s tým spojené výdavky žalobkyne nevznikli v dôsledku chybného, a teda nezákonného rozhodnutia správneho orgánu - okresného úradu zo dňa 2.8.2017, ale v dôsledku procesnej obrany proti podanému návrhu na vyvlastnenie, s ktorým vecne nesúhlasila. Navrhovanú výšku náhrady za vyvlastnenie totižto určuje navrhovateľ vyvlastnenia (v danom prípade Národná diaľničná spoločnosť, a.s.), nie samotný okresný úrad, preto ak žalobkyňa túto výšku náhrady nepovažovala za primeranú, ale za podhodnotenú a za účelom preukázania podľa jej názoru adekvátnej výšky náhrady si dala vypracovať znalecké posudky a dala sa v správnom konaní právne zastúpiť, výdavky s tým spojené jej objektívne nevznikli v priamej a bezprostrednej príčinnej súvislosti s rozhodnutím okresného úradu. Inými slovami, žalobkyne tieto výdavky (trovy) nevznikli len a len (t.j. priamo, bezprostredne a neprerušene) kvôli tomu, že súd zastavil vyvlastňovacie konanie a opomenul rozhodnúť o jej žiadosti o náhradu trov konania, ale kvôli tomu, že žalobkyňa sa s podaným návrhom Národnej diaľničnej spoločnosti, a.s., na vyvlastnenie jej pozemkov z vecného hľadiska, čo do výšky určenia primeranej náhrady za vyvlastnenie, nestotožňovala, a to už od jeho podania. Napokon v konaní nebolo ani preukázané, že by vôbec došlo k vzniku škody na strane žalobkyne. Nárok na zaplatenie náhrady trov konania vzniká až momentom jeho právoplatného priznania rozhodnutím

správneho orgánu; teda až nadobudnutím právoplatnosti rozhodnutia, ktorým bol priznaný, keďže jeho prisúdenie je závislé až od konečného výsledku konania (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Cdo 65/2020). V danom prípade okresný úrad v rozhodnutí o zastavení konania zo dňa 2.8.2017 opomenul o žiadosti žalobkyne o náhradu trov konania rozhodnúť, z tohto dôvodu bolo jeho rozhodnutie v konaní o preskúmanie rozhodnutia mimo odvolacieho konania zrušené a vec mu bola opätovne vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Okresný úrad ale v novom rozhodnutí zo dňa 30.4.2018 už riadne rozhodol o žiadosti žalobkyne o náhradu trov celého vyvlastňovacieho konania tak, že žalobkyni právo na náhradu týchto trov nepriznal, pričom toto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 21.2.2019. Z uvedeného vyplýva, že žalobkyni právo na náhradu trov celého konania právoplatne priznané nebolo. Samotné nepriznanie tohto práva, ktoré nevzniká automaticky, nemožno potom bez ďalšieho stotožniť so škodou. Správny orgán nemá obligatórnu povinnosť priznať účastníkovi správneho konania náhradu trov konania, ktoré mu vznikli zavinením ostatných účastníkov, čo vyplýva zo všeobecnej zásady správneho konania, že každý účastník znáša jemu vzniknuté trovy správneho konania sám (§ 31 ods. 1 Správneho poriadku). Skutočnosť, že v poradí tretie rozhodnutie okresného úradu zo dňa 30.4.2018 o zastavení konania a o nepriznaní práva na náhradu trov konania by bolo ako nezákonne zrušené, už preukázaná ani tvrdená nebola. Z uvedeného vyplýva, že žalobkyni nárok na náhradu trov vyvlastňovacieho konania nevznikol, pričom toto rozhodnutie okresného úradu vo výroku o trovách konania bolo v riadnom opravnom konaní potvrdené ako vecne správne a posúdené ako zákonné. Ak teda nárok na zaplatenie náhrady trov konania žalobkyni vo vyvlastňovacom konaní právoplatne nevznikol, nemohla jej potom vzniknúť ani škoda predstavujúca túto náhradu trov konania. Navyše konanie o náhrade škody podľa zákona č. 514/2003 Z.z. nie je ďalším kvázi opravným konaním a konajúci súd nie je ďalšou inštanciou, ktorá má mimo zákonom upraveného inštančného postupu preskúmať správnosť rozhodnutia, ktoré je žalobcom označené ako nezákonné. K námietke žalobkyne o tom, že na Okresnom súde Bratislava III už boli riešené skutkovo a právne obdobné spory, v ktorých bolo žalobe žalobcov vyhovieť a v prípade odlišného rozhodnutia by došlo k odklonu od doterajšej praxe dôvodil, že je nenáležité, keďže podľa ustálenej rozhodovacej praxe najvyšších súdnych autorít otázka príčinnej súvislosti nie je otázkou právnou, ale ide o skutkovú otázku, ktorá môže byť riešená vždy len v konkrétnych súvislostiach, nie vo všeobecnej rovine. Príčinná súvislosť sa nepredpokladá; jej existencia sa musí vždy preukázať, a to na podklade skutkových zistení obstaraných v procese dokazovania. Jej existenciu zisťuje súd, ktorý so zreteľom na konkrétne okolnosti rozhodovanej veci vyhodnocuje, či tu príčinná súvislosť je alebo nie. So zreteľom na uvedené potom vyhovie žalobám žalobcov v iných skutkovo a právne obdobných prípadoch nemôže mať bez ďalšieho za následok vyhovieť žalobe i v rozhodovanom spore. V každom konaní o náhradu škody je súd povinný osobitne zisťovať, či sú kumulatívne splnené všetky zákonné predpoklady vzniku zodpovednostného vzťahu, a to s ohľadom na okolnosti konkrétneho prípadu, a nie vo všeobecnej rovine. V danom spore sa na rozdiel od ostatných prípadov nevyvodzovala existencia príčinnej súvislosti v dôsledku samotného vedenia vyvlastňovacieho konania okresným úradom, ale v dôsledku vydaného rozhodnutia okresného úradu. Takisto v žalobkyňou označených iných prípadoch nebolo zistené, že by okresný úrad napokon k rozhodnutiu o žiadosti žalobcov o náhradu trov konania v rámci vyvlastňovacieho konania skutočne pristúpil, pričom v rozhodovanom spore bolo zistené, že okresný úrad o náhrade trov celého vyvlastňovacieho konania právoplatne rozhodol v poradí tretím rozhodnutím zo dňa 30.4.2018. Z toho teda vyplýva, že pri posúdení a hodnotení zákonom ustanovených kritérií pre založenie zodpovednostného vzťahu súdy postupujú vždy diferencovane v každom konkrétnom prípade a nezotrvávajú na určitých striktných hraniciach.

3.2. O trovách konania rozhodol právne podľa ustanovení § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 C.s.p. a žalovanému, ktorý mal v konaní plný úspech, priznal proti neúspešnej žalobkyni nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. V súlade so zásadou procesnej ekonómie v zmysle čl. 17 C.s.p. náhradu trov konania žalovanému nepriznal (R 72/2018), pretože z obsahu spisu nevyplýva, že by mu v tomto konaní súdne trovy alebo trovy právneho zastúpenia vôbec vznikli.

4. Proti tomuto rozsudku podala žalobkyňa včas odvolanie dôvodiac ustanovením § 365 ods. 1 písm. b/, d/, e/, f/, h/ C.s.p. (súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces; konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci; súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností; súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam; rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci). Vytkla sudu prvej inštancie, že sa napadnutým rozsudkom dopustil závažného porušenia ústavného princípu právnej istoty (napr. PL. ÚS

36/95), ktorého súčasťou je tiež požiadavka, aby sa na určitú právne relevantnú otázku pri opakovaní v rovnakých podmienkach dala rovnaká odpoveď (napr. I. ÚS 87/93, PL. ÚS 16/95 a II. ÚS 80/99), nakoľko súd prvej inštancie v iných súdnych konaniach v právne relevantných otázkach opakujúcich sa v rovnakých podmienkach (v konaniach s rovnakým, resp. analogickým skutkovým stavom) dal v celkovo 20 súdnych sporoch rovnakú odpoveď spočívajúcu v tom, že v týchto iných obdobných súdnych sporoch (v konaniach s rovnakým, resp. analogickým skutkovým stavom) vyniesol rozsudky, ktorými v plnom rozsahu vyhovel podaným žalobám v celom rozsahu a identického žalovaného zaviazal povinnosťou náhrady trov konania žalobcu v rozsahu 100 %, a to sp. zn. 19 C 148/2018; 61 C 148/2018; 17 C 146/2018; 11 C 101/2018; 19 C 145/2018; 60 C 145/2018; 45 C 146/2018; 45 C 147/2018; 11 C 102/2018; 16 C 145/2018; 24 C 146/2018; 60 C 147/2018; 19 C 146/2018; XX C 146/2018; 19 C 147/2018; 60 C 146/2018; 12 C 1/2019; 21 C 146/2018; 16 C 146/2018 a 24 C 150/2018, z ktorých boli v odvolacom konaní odvolacím súdom v plnom rozsahu potvrdené celkovo 3 rozsudky, a to rozsudkami Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 7 Co 41/2020, 7 Co 23/2020 a 7 Co 117/2020. Žalovaný voči viacerým rozsudkom tunajšieho prvostupňového (správne prvoinštančného, poznámka odvolacieho súdu) súdu podal odvolania, ktoré následne vzal späť, na základe čoho boli tieto odvolacie konania uzneseniami Krajského súdu v Bratislave zastavené. Súd prvej inštancie tak postupoval v priamom rozpore s ústavným princípom právnej istoty a v rozpore s uznesením Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 99/2018. Má za to, že závery súdu prvej inštancie uvedené v napadnutom rozsudku o tom, že pokiaľ uvedené rozhodnutie okresného úradu bolo zrušené pre jeho nesprávnosť (nezákonnosť), avšak v riadnom opravnom konaní na základe riadneho opravného prostriedku a bez toho, aby vôbec nadobudlo právoplatnosť, k založeniu zodpovednostného vzťahu štátu (žalovanej) nemohlo dôjsť, pretože takéto rozhodnutie nemožno považovať za nezákonné rozhodnutie v zmysle § 5 a § 6 zákona č. 514/2003 Z.z. Žalobkyňa preto zodpovednostný vzťah štátu, ktorý mal byť založený v dôsledku uvedeného rozhodnutia okresného úradu zo dňa 10.1.2017, vyvodzuje neopodstatnene a že podľa názoru súdu k založeniu zodpovednostného vzťahu štátu za škodu však nedošlo ani v poradí druhým rozhodnutím vydaným vo veci vyvlastnenia jej predmetných pozemkov (t.j. rozhodnutím o zastavení konania zo dňa 2.8.2017), sú nesprávne, nezákonné a ústavne neudržateľné s odkazom na odôvodnenia rozhodnutí vo vyššie špecifikovaných súdnych sporoch. Taktiež považuje záver súdu prvej inštancie o tom, že napriek splneniu prvého zákonného predpokladu pre vznik zodpovednostného vzťahu štátu za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci súd ale nezistil priamu a bezprostrednú príčinnú súvislosť (kauzálny nexus) medzi nezákonným rozhodnutím okresného úradu zo dňa 2.8.2017 a jej vzniknutou škodou v podobe účelne vynaložených trov vyvlastňovacieho konania, ktoré označila sa samotný základ jej pohľadávky proti štátu, nie iba za príslušenstvo svojej pohľadávky v zmysle § 18 ods. 1 a ods. 3 zákona č. 514/2003 Z.z. za nesprávny, nezákonný, nemajúci oporu v ustálenej súdnej judikatúre a ústavne neudržateľný, nakoľko v každom jednom rozsudku súdu prvej inštancie v iných (obdobných) a vyššie špecifikovaných súdnych sporoch bola príčinná súvislosť jednoznačne zistená a potvrdená s tým, že sa obmedzila na citáciu z odôvodnení rozsudkov odvolacieho súdu, ktorými boli rozsudky súdu prvej inštancie v odvolacom konaní potvrdené a s ktorými sa stotožňuje (sp.zn. 7 Co 117/2020; 7 Co 23/2020 a 7 Co 41/2020). Ďalej dôvodila, že aj záver súdu prvej inštancie o tom, že v takomto prípade ide o absolútnu neexistenciu akejkoľvek príčinnej súvislosti medzi nezákonným rozhodnutím okresného úradu zo dňa 2.8.2017 a tvrdenou škodou (spočívajúcou v nákladoch za znaleckú odmenu vynaložených dňa 31.5.2016 a 2.2.2017 a v nákladoch za jednotlivé úkony právnej služby (špecifikované v odvolaní) za nesprávny, nezákonný, nemajúci oporu v ustálenej súdnej judikatúre a ústavne neudržateľný, nakoľko v každom jednom rozsudku súdu prvej inštancie v iných (obdobných) a vyššie špecifikovaných súdnych sporoch bola účelnosť vynaložených trov správneho konania jednoznačne zistená a potvrdená. Všetky vynaložené trovy správneho (vyvlastňovacieho) konania, ktoré jej vznikli v správnom (vyvlastňovacom) konaní, v ktorom bolo vydané nezákonné rozhodnutie sú jednoznačne trovami, ktoré boli ňou účelne vynaložené v zmysle § 18 ods. 1 a ods. 3 zákona o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, nakoľko všetky tieto úkony boli vykonané za účelom ochrany jej práva v správnom konaní, boli nevyhnutné a súčasne ide o úkony, ktoré mohli viesť k náprave protiprávneho (nezákonného) stavu, tak ako uviedla a špecifikovala v písomnom vyjadrení. Má za to, že súd prvej inštancie dospel v napadnutom rozsudku k nesprávnemu záveru o tom, že v posudzovanom spore neboli splnené všetky zákonné podmienky (nezákonné rozhodnutie, škoda a priama príčinná súvislosť medzi nimi), vyžadované ustanovením § 3 ods. 1 zákona o zodpovednosti za škodu pre vyvodenie zodpovednosti za škodu spôsobenú orgánom verejnej moci pri výkone verejnej moci, ktoré podmienky musia byť splnené súčasne (kumulatívne podmienky), na základe ktorého súd prvej inštancie jej

procesnému nároku nevyhovet a žalobu ako vecne nedôvodnú zamietol. Nesprávnosti tohto záveru súdu prvej inštancie nasvedčuje aj ustálená súdna judikatúra, napríklad uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 18.10.2010, sp.zn. 4 M Cdo 15/2009. Prvoinštančný súd sa dopustil aj nesprávneho právneho posúdenia veci, kedy na ňou uplatnený nárok na náhradu škody v zmysle zákona o zodpovednosti za škodu aplikoval ustanovenia Správneho poriadku (§ 31 Správneho poriadku), keďže z ustálenej súdnej judikatúry vyplýva, že ustanovenie § 31 nie je možné aplikovať v konaní o náhradu škody v zmysle zákona o zodpovednosti za škodu (napr. rozsudok Okresného súdu Pezinok sp.zn. 5 C 543/2008). Na tomto mieste si dovoľuje položiť otázku, v akom prípade nastáva zákonná a ústavná potreba zohľadniť prípady hodné osobitného zreteľa v zmysle § 6 ods. 2 zákona o zodpovednosti za škodu ak nie v tomto prípade, kedy štát chcel občanovi vyvlastniť pozemky za nezákonnú cenu (odplatu), vyvlastňovací orgán neprihliadol ani nezohľadnil námietky občana proti vyvlastneniu, následne bol nečinný a následne vydal viaceré nezákonné rozhodnutia a následne sa rozhodol vziať návrh na vyvlastnenie pozemkov späť a dokonca občanovi ani len nepriznal nárok na náhradu trov správneho, vyvlastňovacieho konania? Skutočne si štát môže začať voči občanovi vyvlastňovacie konanie, potom sa rozhodnúť, že vyvlastňované pozemky „už nechce“ a občanovi ani len nepriznať vzniknuté trovy v správnom, vyvlastňovacom konaní a následne sa brániť uhradeniu náhrady škody v zmysle Zákona o zodpovednosti za škodu? Sú toto znaky právneho štátu? Ak je na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím potrebná vždy právoplatnosť rozhodnutia a jeho následné zrušenie, tak prečo súdy konštantne priznávajú nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím v trestných veciach, kedy obvinený podá sťažnosť proti uzneseniu vyšetrovateľa, prokurátor sťažnosť zamietne, podá na súd obžalobu a následne súd obžalovaného spod obžaloby oslobodí v celom rozsahu a následne súd v konaní o náhradu škody podľa Zákona o zodpovednosti za škodu prizná občanovi (obžalovanému) nárok na náhradu škody titulom nezákonného rozhodnutia, aj keď v celom štádiu trestného konania nebolo vydané čo i len jediné právoplatné rozhodnutie, ktoré by bolo zrušené? Je pravda, že systematickým a logickým extenzívnym výkladom je potrebné dospieť k záveru, že ak došlo k zastaveniu trestného stíhania alebo k oslobodeniu spod obžaloby, treba s prihliadnutím na konkrétne okolnosti a dôvody vychádzať z toho, že osoba trestne stíhaná čin nespáchala a že trestné stíhanie proti nej nemalo byť začaté? Posudzuje sa nárok na náhradu škody spôsobenej začatím trestného stíhania ako nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím (porovnaj napríklad R 70/1994) alebo nie? Je pravda, že základným predpokladom zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím v zmysle § 6 ods. 1 veta prvá zákona č. 514/2003 Z.z. je zrušenie alebo zmena nezákonného právoplatného rozhodnutia, ktorým bola spôsobená škoda. Pre správnu interpretáciu tohto ustanovenia nestačí však vychádzať len z jeho z doslovného znenia, ale je nevyhnutné uplatniť aj výklad systematický a teleologický. Z hľadiska systematického výkladu, objasňujúceho obsah právnej normy vo vzájomných súvislostiach s inými právnymi normami, možno dospieť k záveru, že pokiaľ ustanovenie § 18 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. je zaradené do štvrtej časti označenej ako spoločné ustanovenia, prichádza do úvahy jeho praktické uplatnenie (a teda zahrnutie trov konania, ktoré vznikli i v konaní, v ktorom bola vec postúpená inému orgánu, do náhrady škody) aj v prípade zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím, ktorej podmienky upravuje § 6 tohto zákona. Z hľadiska výkladu teleologického, vychádzajúceho zo zmyslu a účelu právneho predpisu, nemožno lipnúť na formálnom zrušení rozhodnutia (označovaného poškodeným za nezákonné), ale je potrebné splnenie tejto podmienky vykladať extenzívne. Je pravda, že k výkladu právnych predpisov a ich inštitútov nemožno pristupovať len z hľadiska samotného textu zákona (i keby sa javil ako jednoznačný a určitý), ale predovšetkým podľa zmyslu a účelu zákona? Jazykový výklad môže totiž predstavovať len prvotné priblíženie sa k obsahu právnej normy, ktorej nositeľom je interpretovaný právny predpis; na overenie správnosti či nesprávnosti výkladu alebo na jeho doplnenie či spresnenie potom slúžia ostatné interpretačné prístupy postavené na roveň gramatickému výkladu, v tomto prípade logický, systematický a teleologický výklad, ktoré sú spôsobilé v kontexte racionálnej argumentácie predstavovať významný korektív pri zistení obsahu a zmyslu aplikovanej právnej normy (napr. I. ÚS 351/2010). Predstavuje teleologický výklad v súčasnosti priorizovaný spôsob interpretácie zákonného textu, alebo nie? Výklad, ktorý v spore používa žalovaný a ku ktorému sa uchýlil aj súd prvej inštancie, je podľa jej názoru prílišným a neadekvátnym formalizmom, ktorý je v príkrom rozpore so základnou zásadou sporového konania o spravodlivosti a účinnosti ochrany porušených práv, naplňujúc princíp právnej istoty (čl. 2 ods. 1 C.s.p.), pričom má za to, že ak má byť štát skutočne považovaný za materiálny právny štát, musí niesť objektívnu zodpovednosť za konanie svojich orgánov, ktorým priam zasiahli do základných práv jednotlivca. Štát sa predsa nemôže zbaviť zodpovednosti za postup týchto orgánov, ak sa ich postup alebo rozhodnutia ukážu ako mylné a zasahujúce do základných práv občana a súčasne mu spôsobia škodu. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti považuje napadnutý rozsudok

za nesprávny a arbitrárny, keď vyznieva nepresvedčivo a pochybenie súdu prvej inštancie je možné jednoznačne pokladať za natoľko závažné, že ním došlo k zásahu do jej práva na spravodlivý proces. Odvolaciemu súdu navrhla napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmeniť a jej žalobe vyhovieť; žiadala náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

5. Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu žalobkyne uviedol, že žalobkyňa vo svojom odvolaní neuviedla žiadne nové alebo iné skutočnosti, okrem tých, ktoré boli opakovane uvádzané v konaní pred súdom prvého stupňa (správne prvej inštancie, poznámka odvolacieho súdu) a odvolacie dôvody zdôvodnila iba poukázaním na odlišnú rozhodovaciu prax Okresného súdu Bratislava III v obdobných prípadoch, resp. poukázaním na rozhodnutia Krajského súdu v Bratislave v obdobnej veci. Poukázal v tejto súvislosti na body 20. a 21. napadnutého rozsudku s tým, že ho považuje za vecne správny, dostatočne odôvodnený, jasný, zrozumiteľný, v súlade so zisteným skutkovým stavom i platnými právnymi predpismi a je toho názoru, že prvoinštančný súd sa vo svojom rozsudku dostatočne a zrozumiteľne zaoberal všetkými podstatnými tvrdeniami žalobkyne a vzhľadom na skutkový stav aj správne aplikoval príslušné právne normy. S odvolacími dôvodmi žalobkyne sa nestotožňuje a má za to, že súd v odôvodnení napadnutého rozsudku súd prvej inštancie jednoznačne vysvetlil prečo sa odklonil od doterajšej rozhodovacej praxe Okresného súdu Bratislava III. Dal do pozornosti aj skutočnosť, že zhodne s „odkloneným právnym názorom“ súdu v tomto konaní, rozhodol Okresný súd Bratislava III aj v konaniach vedených pod sp.zn. 23 C 73/2018 a 12 C 147/2018. Žalobkyňa postavila svoje odvolacie dôvody na jedinom argumente, ktorým je odklon od doterajšej rozhodovacej praxe Okresného súdu Bratislava III v obdobných konaniach s odkazom na ustanovenie § 363 C.s.p. Napriek piatim odvolacím dôvodom, ktoré žalobkyňa označila, on z obsahu odvolania nezistil v čom žalobkyňa, okrem spomínaného odklonu, vidí nesprávnosť rozhodnutia prvoinštančného súdu v tomto konaní. Odvolaciemu súdu navrhol odvolanie žalobkyne podľa § 386 písm. d/ C.s.p. odmietnuť, alebo napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdiť.

6. Žalobkyňa vo vyjadrení k vyjadreniu žalovaného k jej odvolaniu uviedla, že v plnom rozsahu zotrúva na podanom odvolaní a na všetkých tvrdeniach a skutočnostiach v ňom uvedených a súčasne má za to, že žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu nepreukázal žiadne dôvody, na základe ktorých by bolo možné podané odvolanie odmietnuť, resp. v odvolacom konaní napadnuté rozhodnutie potvrdiť. Všetky odvolacie konania vedené odvolacím súdom proti rozhodnutiam prvoinštančnému súdu, t.j. vydaným v iných súdnych konaniach v právne relevantných otázkach opakujúcich sa v rovnakých podmienkach (v konaniach s rovnakým, resp. analogickým skutkovým stavom) boli vedené na základe odvolania žalovaného, v ktorých uviedol ako odvolacie dôvody, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil žalovanému, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Odvolací súd v odvolacích konaniach vykonal riadny prieskum napadnutých rozhodnutí v spojení s listinnými dôkazmi a vo všetkých prípadoch dospel k záveru, že žiaden z odvolacích dôvodov nebol naplnený. Považuje tak argument žalovaného spočívajúci v tom, že odvolací súd sa nezaoberal právoplatnosťou nezákonných rozhodnutí vydaných orgánom verejnej moci za bezpredmetný, nakoľko posúdenie právoplatnosti týchto rozhodnutí je imanentnou súčasťou právneho posúdenia sporovej veci a tiež aj súčasťou správneho procesného postupu prvoinštančného súdu a v prípade, ak by odvolací súd v odvolacom konaní zistil nedostatok v správnom právnom posúdení alebo správnom procesnom postupe prvoinštančného súdu, odvolaniam by vyhovel. Dala do pozornosti odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie v obdobnej veci sp. zn. 61 C 148/2018, s ktorým sa stotožňuje. Zopakovala otázku položenú v odvolaní o zákonnej a ústavnej potrebe zohľadniť prípady hodné osobitného zreteľa v zmysle § 6 ods. 2 zákona o zodpovednosti za škodu, ďalej argumenty týkajúce sa výkladu ustanovenia § 6 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. i to, že považuje napadnutý rozsudok za nesprávny a arbitrárny. Zotrúva na odvolacom návrhu.

7. Žalovaný vo vyjadrení k vyjadreniu žalobkyne k jeho vyjadreniu k odvolaniu žalobkyne odkázal na body 21. a 22. odôvodnenia napadnutého rozsudku, v ktorých súd prvej inštancie riadne a zrozumiteľne odôvodnil svoje rozhodnutie žalobu zamietnuť, preto ho považuje za vecne správny, dostatočne odôvodnený, jasný, zrozumiteľný, v súlade so zisteným skutkovým stavom, ako aj platnými právnymi predpismi. Súd prvej inštancie sa vo svojom rozsudku dostatočne a zrozumiteľne zaoberal všetkými podstatnými tvrdeniami žalobkyne a vzhľadom na skutkový stav aj správne aplikoval príslušné právne normy a nesúhlasí s vyjadrením žalobkyne o arbitrárnosti rozsudku, resp. o porušení

princípu právnej istoty a predvídateľnosti. Žalobkyňa vo svojom vyjadrení zo dňa 9.9.2022 neuviedla žiadne nové alebo iné skutočnosti, ktorými by spochybnila správnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie, navyše sa vo svojom vyjadrení zaoberá „odvolacími dôvodmi ministerstva uvádzanými v iných skutkovo a právne obdobných prípadoch“, ktoré však s danou vecou nesúvisia a jeho prevažná časť sa venuje teoretizovaniu bez pádných argumentov. Zopakoval, že žalobkyňa postavila svoje odvolacie dôvody na jedinom argumente, ktorým je odklon od doterajšej rozhodovacej praxe. Zotrval na odvolacom návrhu.

8. Odvolací súd preskúmal vec, súc pritom viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania [§ 379, § 380 ods. 1 Civilného sporového poriadku (zákon č. 160/2015 Z.z.), ďalej len C.s.p.], túto prejednal bez nariadenia pojednávania, keďže neboli splnené zákonné podmienky pre jeho nariadenie (nebolo potrebné doplniť, resp. zopakovať dokazovanie, nevyžaduje to dôležitý verejný záujem; § 385 ods. 1 C.s.p.) a dospel k záveru, že odvolaniu žalobkyne nemožno priznať úspech. Rozsudok verejne vyhlásil dňa 13. decembra 2023; o termíne verejného vyhlásenia rozsudku boli strany sporu a právny zástupca žalobkyne upovedomení zákonným spôsobom (§ 378 ods. 1, § 219 ods. 1, ods. 3, § 385 ods. 1 C.s.p.). Rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil (§ 387 ods. 1, ods. 2, ods. 3 C.s.p.) a keďže sa stotožňuje s dôvodmi rozsudku ako správnymi, rozsudok odvolacieho súdu už ďalšie dôvody neobsahuje. Na zdôraznenie správnosti rozsudku súdu prvej inštancie odvolací súd ale považuje za potrebné uviesť ešte nasledovné.

9. Pri rozhodovaní vychádzal z vyššie uvedených zákonných ustanovení. Rozhodujúcim pre posúdenie vecnej a právnej správnosti rozsudku súdu prvej inštancie boli skutočnosti, ktoré vyšli najavo vykonaným dokazovaním súdom prvej inštancie a ktoré teda nepochybne existovali v čase vyhlásenia jeho rozsudku. Odvolateľka v odvolaní neuvádzala podstatné, rozhodujúce, konkrétne právne skutočnosti, ktoré by odôvodňovali iné rozhodnutie odvolacieho súdu.

10. Súd prvej inštancie na základe vykonaného dokazovania dospel k správnym skutkovým zisteniam a vec správne právne posúdil. Na týchto správnych skutkových zisteniach a posúdení sa nič nezmenilo ani v štádiu odvolacieho konania. V konaní pred súdom prvej inštancie sa nevyskytla žiadna vada uvádzaná v ustanovení § 380 ods. 2 C.s.p., ktorá by mala za následok nesprávne rozhodnutie, na ktorú by musel odvolací súd prihliadať.

11. V danej veci sa žalobkyňa domáha náhrady majetkovej škody vo výške 949,- € spôsobnej jej nezákonnými rozhodnutiami Okresného úradu Bratislava, odbor výstavby a bytovej politiky, Bratislava zo dňa 10.1.2017, č. OU-BA-OVBP2-2017/4359/GRJ, ktorým boli vyvlastnené jej pozemky tam špecifikované (prvé rozhodnutie) a zo dňa 2.8.2017, ktorým bolo vyvlastňovacie konanie zastavené z dôvodu späťvzatia návrhu zo strany navrhovateľa (Národná diaľničná spoločnosť, a.s.), v ktorom ale nebolo rozhodnuté o náhrade trov správneho konania.

12. Odvolací súd sa nestotožnil s tvrdeniami žalobkyne v odvolaní o tom, že súd prvej inštancie sa napadnutým rozsudkom dopustil závažného porušenia ústavného princípu právnej istoty, keď sa odklonil od už v iných súdnych konaniach vyslovených právnych záverov, v ktorých boli v identických veciach žalobcovia voči rovnakému žalovanému úspešní, k čomu dôvodí nasledovné. Žalobkyňa vo svojom odvolaní poukázala na viaceré rozhodnutia súdu prvej inštancie a krajského súdu Slovenskej republiky, ktoré sú v jej prospech a podľa ktorých má nárok na zaplatenie náhrady škody, ktorej sa domáha predmetnou žalobou. Odvolací súd má za to, že každý jednotlivý súdny spor treba posudzovať individuálne, keď predmetom konaní, na ktoré žalobkyňa poukazovala v konaní pred súdom prvej inštancie i v odvolaní, neboli totožné skutkové okolnosti a v tejto súvislosti odkazuje na dôvody uvedené v bode 20. odôvodnenia napadnutého rozsudku, s ktorými sa v plnom rozsahu stotožňuje. Z tohto dôvodu preto odvolací súd nesúhlasí ani s odvolacou námietkou žalobkyne, že sa prvoinštančný súd v konaní nezaoberal vykonaním ňou oznámených iných rozsudkov súdu prvej inštancie v obdobných veciach a nezistil tak rozhodujúce skutočnosti, pretože prvoinštančný súd, ako už bolo uvedené, sa v bode 20. odôvodnenia napadnutého rozhodnutia s touto námietkou vysporiadal, z dôvodu ktorého odvolací súd považuje odvolací dôvod žalobkyne podľa § 365 ods. 1 písm. e/ C.s.p. (súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností) za nedôvodný. Zároveň odvolací súd dáva do pozornosti uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 12.12.2013, sp.zn. IV. ÚS 697/2013, v ktorom ústavný súd poukázal na svoj právny názor, podľa ktorého právne závery všeobecných súdov obsiahnuté v rozhodnutiach vo veci samej nemajú charakter precedensu, ktorý by ostatných sudcov rozhodujúcich v obdobných veciach zaväzoval rozhodnúť identicky. Napriek tomu

protichodné právne závery vyslovené v analogických prípadoch neprispievajú k naplneniu hlavného účelu princípu právnej istoty ani k dôvere v spravodlivé súdne konanie (obdobne napr. IV. ÚS 49/06, III. ÚS 300/06). Z rozsudku Európskeho súdu pre ľudské práva Beian v. Rumunsko zo dňa 6.12.2007, vyplýva, že rozdielna judikatúra v skutkovo rovnakých, prípadne podobných veciach je prirodzenou súčasťou vnútroštátneho súdneho systému (v zásade každého súdneho systému, ktorý nie je založený na precedensoch ako prameňoch práva). K rozdielnej judikatúre prirodzene dochádza aj na úrovni najvyššej súdnej inštalácie. Z hľadiska princípu právnej istoty je ale dôležité, aby najvyššia súdna inštalácia pôsobila ako regulátor konfliktov judikatúry a aby uplatňovala mechanizmus, ktorý zjednotí rozdielne právne názory súdov v skutkovo rovnakých alebo podobných veciach. Na základe vyššie uvedeného potom nebol naplnený ani odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. d/ C.s.p. (konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci).

13. Podľa názoru odvolacieho súdu súd prvej inštalácie dospel k správne právne záveru uvedenom v odôvodnení napadnutého rozsudku, že v predmetnej veci absentuje pri tzv. prvom rozhodnutí prvotný predpoklad vzniku zodpovednosti štátu na náhradu škody, ktorým je nezákonné rozhodnutie, keďže z vykonaného dokazovania pred súdom prvej inštalácie vyplynulo, že k založeniu zodpovednosti štátu za škodu v poradí prvým rozhodnutím Okresného úradu Bratislava č. OU-BA-OVBP2-2017/4359/GRJ, zo dňa 10.1.2017, nemohlo dôjsť, ktorý právny záver aj riadne odôvodnil (bod 10. odôvodnenia napadnutého rozhodnutia) a s ktorým sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožňuje. Na doplnenie odvolací súd uvádza, že je notoriou, že pre úspešné uplatňovanie nároku žalobcu na náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z.z. je tvrdenie a súčasné preukázanie všetkých troch zákonných podmienok, a síce nezákonné rozhodnutie (nesprávny úradný postup), existencia škody (nemajetkovej ujmy), príčinná súvislosť medzi týmito dvomi podmienkami, keď citovaný zákon zavinenie považuje za objektívnu kategóriu. Ak nie je splnená čo i len jedna z uvedených troch podmienok, štát nie je nositeľom žalobcom tvrdenej zodpovednosti. Právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím možno uplatniť iba vtedy, ak právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená, bolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť. Toto právo možno priznať iba vtedy, ak poškodený podal proti nezákonnému rozhodnutiu riadny opravný prostriedok; splnenie tejto podmienky sa nevyžaduje, ak ide o prípady hodné osobitného zreteľa. Ak bola škoda spôsobená nezákonným rozhodnutím, ktoré je vykonateľné bez ohľadu na právoplatnosť, možno nárok na náhradu škody uplatniť aj vtedy, ak nezákonné rozhodnutie bolo zrušené alebo zmenené na základe riadneho opravného prostriedku. Nezákonnosť rozhodnutia musí byť v čase prejednávania nároku o náhrade škody už konštatovaná príslušným orgánom, ktorý je podľa procesných predpisov oprávnený zrušiť nezákonné rozhodnutie pre jeho nezákonnosť. Otázkou nezákonnosti rozhodnutia nie je možné riešiť ako otázku predbežnú. Podmienkou priznania nároku je teda to, že nezákonné rozhodnutie príslušný orgán zrušil alebo zmenil. Tým sa zabezpečuje, že otázku, či je v danom prípade právoplatné rozhodnutie nezákonné, zodpovedne zväžil už pred začatím konania o náhradu škody kvalifikovaný orgán.

14. V danej veci žalobkyňa podala proti uvedenému prvému rozhodnutiu odvolanie (č.l. 15 spisu) a na základe tohto jej odvolania bolo rozhodnutie Okresného úradu Bratislava zo dňa 10.1.2017, zrušené a vec mu bola vrátená na nové prejednanie a rozhodnutie, takže išlo o riadny odvolací postup v rámci správneho konania. V zmysle § 6 ods. 1 veta prvá zákona č. 514/2003 Z.z. ale právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím možno uplatniť iba vtedy, ak právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená, bolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom. Uvedená podmienka citovaného ustanovenia zákona nebola v tomto prípade splnená, nakoľko žalobkyňou označené rozhodnutie nenadobudlo právoplatnosť a jeho nápravy sa domáhala v rámci odvolacieho konania.

15. Odvolací súd sa stotožnil aj so záverom súdu prvej inštalácie uvedeným v odôvodnení napadnutého rozsudku o tom, že k založeniu zodpovednostného vzťahu štátu za škodu nedošlo ani v poradí tzv. druhým rozhodnutím Okresného úradu Bratislava zo dňa 2.8.2017, č. OU-BA-OVBP2-2017/4359/GRJ, keď nebola v konaní preukázaná príčinná súvislosť medzi týmto nezákonným rozhodnutím a škodou, ktorá vznikla žalobkyňi vynaložením trov vyvlastňovacieho konania, ktorý záver prvoinštalčný súd riadne odôvodnil (body 11. až 19.4. odôvodnenia napadnutého rozsudku) a s ktorým sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožňuje. Na doplnenie odvolací súd dodáva, že o vzťah príčinnej súvislosti sa jedná, ak vznikla škoda následkom nezákonného rozhodnutia, teda ak je nezákonné rozhodnutie a škoda vo vzájomnom pomere príčiny a následku. To znamená, že príčinná súvislosť medzi škodou a nezákonným rozhodnutím je daná len vtedy, ak by škoda pri absencii nezákonného rozhodnutia nevznikla, teda musí

ísť o priamu (nie len sprostredkovanú) príčinu vzniku škody. Zároveň treba uviesť, že otázka príčinnej súvislosti medzi nezákonným rozhodnutím a konkrétnou škodou je síce v prvom rade otázkou skutkovou, pričom súd zisťuje jej existenciu, avšak záver, či v konkrétnom prípade, je či nie je daná príčinná súvislosť, je súčasne otázkou právnou, pretože súd tak robí záver o existencii jedného z predpokladov zodpovednosti štátu za škodu, pričom tento právny záver je samozrejme závislý na skutkovom zistení. Ak by príčinou vzniku škody bola iná skutočnosť, zodpovednosť za škodu nenastane. Pritom nemusí ísť o príčinu jedinú, ale stačí ak ide o jednu z príčin, ktorá sa podieľa na nepriaznivom následku, o ktorého odškodnenie ide, a to o príčinu podstatnú. Nestačí iba pravdepodobnosť príčinnej súvislosti, či okolnosti nasvedčujúce jej existencii; príčinnú súvislosť treba vždy preukázať. Rozhodujúca je vecná súvislosť príčiny a následku a túto nemožno riešiť vo všeobecnej rovine, ale vždy v konkrétnych súvislostiach. Príčinou vzniku škody môže byť len také konanie (alebo opomenutie), bez ktorého by škodný následok nevznikol. Základom je úvaha [test (conditio sine qua non) spoločný pre takmer všetky právne systémy Európskej únie], či by škodlivý následok nastal bez konania škodcu. Ak by tomu tak bolo, príčinná súvislosť by daná nebola. Podľa teórie tzv. adekvátnej príčinnej súvislosti príčinná súvislosť je daná vtedy, ak je škoda podľa všeobecnej povahy, obvyklého chodu vecí a skúseností adekvátnym dôsledkom protiprávneho úkonu. Súčasne však musí byť preukázané, že škoda by bez tejto príčiny nebola nastala. Existenciu príčinnej súvislosti zisťuje súd, ktorý so zreteľom na konkrétne okolnosti vyhodnocuje, či tu príčinná súvislosť je alebo nie je. Pri riešení otázky príčinnej súvislosti je právnym posúdením veci vymedzenie, medzi akou ujmom (ako následkom) a akou skutočnosťou (ako príčinou) tejto ujmy má byť príčinná súvislosť zisťovaná. Pre posúdenie zodpovednosti za škodu má preto zásadný význam otázka, v čom konkrétne spočíva škoda (majetková ujma), za ktorú je požadovaná náhrada. Príčinou vzniku škody nie je skutočnosť, ktorá je už sama následkom (porovnaj napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 4 Cdo 24/2004, 3 M Cdo 12/2005, 3 Cdo 32/2007, 5 M Cdo 13/2010, R 21/1992, R 7/1979).

16. Okresný úrad Bratislava rozhodnutím zo dňa 2.8.2017, zastavil vyvlastňovacie konanie z dôvodu späťvzatia návrhu na vyvlastnenie pozemkov žalobkyne, pričom toto rozhodnutie bolo zrušené v mimoodvolacom konaní rozhodnutím Ministerstva dopravy a výstavby Slovenskej republiky dňa 27.11.2017 (č.l. 29 spisu). Aj keď v tomto prípade ide o nezákonné rozhodnutie (konštatované v rozhodnutí ministerstva zo dňa 27.11.2017) a žalobkyňa tvrdila aká škoda jej v súvislosti s týmto konaním vznikla (trovy právneho zastúpenia a náklady spojené s vypracovaním znaleckého posudku), nebola v konaní, ako už bolo uvedené, preukázaná príčinná súvislosť medzi týmto nezákonným rozhodnutím a škodou. Okresný úrad Bratislava rozhodnutím č. OU-BA-OVBP2-2018/14498/GRJ, zo dňa 30.4.2018, nepriznal žalobkyni ako účastníkovi konania právo na náhradu trov vyvlastňovacieho konania podľa ustanovenia § 31 ods. 1 Správneho poriadku (č.l. 227 spisu). Z uvedeného tak vyplýva, že o trovách konania v súvislosti s vyvlastňovacím konaním už bolo rozhodnuté v rámci správneho konania a žalobkyňa sa tak nemôže domáhať ich náhrady prostredníctvom predmetnej žaloby, t.j. ako náhrady voči štátu podľa zákona č. 514/2003 Z.z. Odvolací súd dodáva, že žalobkyňa ani netvrdila, či sa voči uvedenému rozhodnutiu okresného úradu odvolala a či jej trovy vyvlastňovacieho konania boli (ne)priznané, keď súd nie je oprávnený skúmať postup okresného úradu v správnom konaní a či správne rozhodol o trovách správneho konania. Vzhľadom k tomu, že v danom prípade išlo o nezákonný postup správneho orgánu, súd prvej inštancie správne aplikoval na danú vec aj ustanovenia Správneho poriadku. Z tohto dôvodu k odvolacej námietke žalobkyne, že napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci, odvolací súd konštatuje, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo, ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo, ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

17. K odvolacím námietkam o nesprávnych skutkových záveroch prvoinštančného súdu odvolací súd dodáva, že vnútorné presvedčenie súdu (ako výsledok hodnotenia dôkazov), by sa malo vytvárať na základe starostlivého uváženia a zhodnotenia jednotlivých dôkazov jednotlivo aj v ich komplexnosti tak, aby vychádzalo z pravidiel formálnej logiky. Podľa ustanovení § 191 C.s.p. dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, včítane toho, čo uviedli sporové strany. Pri hodnotení dôkazov súd v zásade nie je obmedzovaný právnymi predpismi, ako má z hľadiska pravdivosti ten-ktorý dôkaz hodnotiť; uplatňuje sa teda zásada voľného hodnotenia dôkazov a len vo výnimočných prípadoch zákon súdu ukladá určité obmedzenia pri hodnotení dôkazov (napríklad § 192,

§ 193, § 205 C.s.p.). Kontrola výsledku hodnotenia dôkazov, ku ktorým dospel súd, sa uskutočňuje najmä prostredníctvom inštitútu odôvodnenia rozsudku upraveného v ust. § 220 ods. 2 C.s.p. Súd má povinnosť dbať na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé a vyhovujúce najmä základnej požiadavke preskúmateľnosti. V posudzovanej veci súd prvej inštancie riadne zistil skutkový stav veci, aplikoval naň správny predpis a svoje rozhodnutie aj podrobne a presvedčivo odôvodnil; z odôvodnenia rozhodnutia presne, zrozumiteľne a určite vyplývajú v logickej nadväznosti a s hodnotiacou väzbou k jednotlivým dôkazom skutkové zistenia, ktoré v súhrne vytvárajú skutkový nález súdu. Okolnosti namietané žalobkyňou v odvolaní vo vzťahu k spôsobu vyhodnotenia vykonaných dôkazov nemajú za následok úvahu odvolacieho súdu, ktorá by nebola zhodná s v napadnutom rozhodnutí prezentovanou úvahou prvoinštančného súdu. V tejto súvislosti odvolací súd poznamenáva, že do práva na spravodlivý proces nepatrí právo strany sporu, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov, ani právo na to, aby bola strana sporu pred všeobecným súdom úspešná, tzn., aby sa rozhodlo v súlade s jej požiadavkami a ani právo strany sporu vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia dôkazov.

18. Odvolací súd sa nestotožnil ani s tvrdením žalobkyne v odvolaní, že napadnutý rozsudok je nesprávny a arbitrárny, pretože rozsudok súdu prvej inštancie obsahuje všetky náležitosti vyplývajúce z ustanovenia § 220 ods. 2 C.s.p., podľa ktorého má súd uviesť, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil, ako aj jasne a výstižne vysvetliť ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Prvoinštančný súd jasne a zrozumiteľne vysvetlil ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán sporu, ktoré skutočnosti považoval za preukázané, ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, aj ako vec právne posúdil, z dôvodu ktorého nie je možné napadnutý rozsudok považovať za arbitrárny alebo nepreskúmateľný. Ústavný súd Slovenskej republiky sa vyjadril k povinnosti súdov riadne odôvodniť svoje rozhodnutie, napríklad v náleze č.k. III. ÚS 119/03-30, pričom vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03). Súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozhodnutia dostatočným spôsobom vysvetlil z akého dôvodu považoval nárok žalobkyne na náhradu majetkovej škody za nedôvodný a tak odvolací súd odvoláciu námietku žalobkyne, že došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces tým, že napadnutý rozsudok nebol dostatočne odôvodnený, považoval za nedôvodnú. Odvolací súd dodáva, že súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov uvádzaných stranou sporu, čo sa nepochybne v prejednávanej veci stalo [porovnaj napr. m.m. rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva zo dňa 25.9.2012, vo veci Vojtěchová proti Slovenskej republike (sťažnosť č. 59102/08), nálezh Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 14.9.2011, č.k. I. ÚS 361/2010-34, rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 17.6.2009, sp.zn. 5 M Cdo 8/2008]. Obsahom práva na spravodlivý súdny proces (čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky) je umožniť každému bez akejkoľvek diskriminácie reálny prístup k súdu, pričom tomuto právu zodpovedá povinnosť súdu vo veci konať a rozhodnúť. Právo na spravodlivý súdny proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Odvolací súd znova zdôrazňuje, že do práva na spravodlivý proces ale nepatrí právo strany sporu, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/2004), ani právo na to, aby bola strana sporu pred všeobecným súdom úspešná, teda aby sa rozhodlo v súlade s jej požiadavkami (I. ÚS 50/2004). Do obsahu tohto práva nepatrí ani právo strany sporu vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/1997), resp. toho, aby súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných predpisov, ktorý predkladá strana sporu (II. ÚS 3/1997, II. ÚS 251/2003).

19. Záverom odvolací súd konštatuje, že neuviedol do záhlavia tohto rozhodnutia právneho zástupcu žalovaného (BADUCCI Legal s.r.o., IČO: 35 872 900, Bratislava, Mostová č. 2), pretože v konaní nebola predložená plná moc, z ktorej by vyplývalo, že tento právny zástupca zastupuje v danom spore žalovaného, keď predložil splnomocnenie zo dňa 31.1.2023 udelené mu Úradom pre územné plánovanie a výstavbu Slovenskej republiky.

20. Žalobkyňa podala odvolanie voči napadnutému rozsudku v celom rozsahu, t.j. aj do výroku o náhrade trov konania, ale svoje odvolania v tomto rozsahu vôbec neodôvodnila, preto odvolací súd osobitne nepreskúmaval vecnú a právnu správnosť rozsudku súdu prvej inštancie v uvedenom výroku, keď žalovaný odvolanie nepodal. Odvolací súd pripomína, že ide o konanie, v ktorom je súd viazaný žalobou, teda aj odvolací súd je viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379 C.s.p.).

21. O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1, § 255 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 C.s.p. Žalovanému, ktorý mal v odvolacom konaní plný úspech, priznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %. V zmysle § 262 ods. 2 C.s.p. o výške náhrady trov odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

22. Záverom odvolací súd ešte poznamenáva, že rozhodol bez nariadenia pojednávania dôvodiac ustanovením § 378 ods. 1, § 219 ods. 1, ods. 3, § 385 ods. 1 C.s.p. a už vyššie uvedenými dôvodmi. S dôrazom na to, že nedoplňal dokazovanie, preto prípadne ďalšie tvrdenia prednesené stranami sporu na pojednávaní na odvolacom súde už nemohli mať vplyv na iné rozhodnutie odvolacieho súdu. Postačovalo preto preskúmanie veci na základe spisovej dokumentácie; strany sporu, predovšetkým odvolateľka ani nevzniesla žiadny presvedčivý dôkaz potvrdzujúci, že iba ústna časť pojednávania nasledujúca po výmene písomných stanovísk by mohla zaručiť spravodlivé konanie (porovnaj napr. rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva zo dňa 25.4.2002, č. 64336/01, vo veci Lino Carlos VARELA ASSALINO proti Portugalsku; porovnaj tiež rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky napr. vo veci vedenej pod sp.zn. 5 Cdo 218/2009, 3 Cdo 51/2011, 3 Cdo 186/2012, 7 Cdo 56/2011).

23. Odvolací súd prijal rozhodnutie jednohlasne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1.5.2011; § 393 ods. 2 C.s.p.).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

(1) Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

(2) Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 C.s.p.).

(1) Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak
a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).
(2) Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

(1) Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.
(2) Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

(1) Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.
(2) Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je
a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 C.s.p.).

(1) Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení.
(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 C.s.p.).

(1) Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.
(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 C.s.p.).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 C.s.p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C.s.p.).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 C.s.p.).